

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 4.

Zettortdeenâ 22. Januari.

1859.

A w i s c h u = s i n n a s .

Kursenne, Nihze 2trâ Januari. Schis deenâs palikke 4 gaddi, ka 4 wihri no muhsu draudses juhrâ fawu nahwi dabbuja. Schossem atkal, gandrihs tai paschâ deenâ tahds pat notiffums, bet dauds jo breefmigs muhsu un klastejas Muzzawas draudses firdis apbehdinaja, un neskaitameem zilwekeem waidseja ar bailehm un ar kleeegschanu scho jaunu gaddu sagaidiht. Nopuhtees mihtais lassitajs lihds ar mums, un eesauzees, kâ scheitan laudis fimteem faukuschu: Deews Kungs effi schehligs! No pat seemas = fwehtkeem mums bij grohsigs laiks. Us wezza gadda beigahm winsch pahrewehtahs par wehtru un putteni, kas wehl wissu zauru jaunu gadda deenu weenadi plohsijahs. Kad usgahje tee starri un wihlini, tad knappi us kashjahm warreja nostahweht, un wissur reds isplahstus juntuus. — Tai 30tâ Dezembera deenâ prett muhsu Meeturaggu us Pappas puffi, isnahje ap pufsdeenas laifu no juhras leels kuggis, kâ peekuffis peldedams, un azim redsoht no wehtras un wilneem eewainohts. Kad peegahje jo klastu, redseja diwi mastus jaw pohstâ gahjusshus. Us trescho laudis bij fakahpuschu. Beenahje wehl jo klast. Saksaitija kahdus 11 zilwekus us to mastu un redseja, kâ uhdens weenu, kas kugga stuhra gallâ peetwehrees karrajahs, noskalloja. Nabbags, ilgi peldejis, paschâ kugga gallâ, no muttufa fagrahhts, gahje dibbinâ. Nu jaw arri fadsirdeja to nabbaga flihkonu kleeegschanu pehz palihga. Bet wakkars bij klast; ne attiklahs tai weetâ nekahda zillo derriga laiwa; ruffi breefmigi wahrtijahs. Ne dohmaht ne warreja eet palihgâ. Ohtro rihtu gaismai fwihstohht laudis jaw no wissahm mallahm bij faskrehjuschi. Kuggis raddahs wehl jo klastu pee mallas peedsihts, bet gandrihs jau pawissam fakauts; tikkai buksprits

wehl melloja par uhdens wirsu, un tai preekschas mastâ wehl ta kugga laudis, pehz palihga fauldami, karrajahs. Weenu dsirdeja Latwiski fauzam, „Upschehlojatees! glahbjeet:“ Tur waidseja kohlkam affaras birt, zil wiuni kleeedse, lai glahbj! Tâ stahsta dsirdetaji. Labba stipra laiwa bij atwesta. Seschi stipri wihri kahpe eekschâ, un raudsija pee ta kugga tikt klast. Publejahs welt! Ar mohkahlm paschi atkal kluâ pee mallas. Sagahja us ohtru reisi astoni wihri tai laiwâ; dewahs atkal juhrâ. Zihnijahs, zihnijahs, — welt! Bij jagreeschahs atkal atpakkat. Nu raudsihs trescho reisi, — tas bij tã ap pulksten 3 pehz pufsdeenas, — septini drohschi stipri wihri, 4 Nihzeneeki, 3 Pappeneeki, gahje laiwâ, un fawu krustu pahrmettuschees fahka irt. Bet wehl bij labs gabbals lihds kuggim, — atkal eesauzehs wihlinisch, atkal fazehlahs rullis, un apweede to laiwu kâ kahdu skaidu! — Wehl weenu ohtru reisi laiwas keelis par uhdens wirsu pamelloja; wehl weenu reisi us ihfu brihdi 3 zilweki keelim peetwehruuschees, no uhdena isfchahwahs; tad pasudde wifs! No bailehm fagrahhti dauds redsetaji zekôs mettuschees, fawu „Zehws muhsu“ noskaitija. — Tee nabbaga kuggineeki, redsedami fawus glahbejus flihstam, apkluffe; un no tahs reises parettam tikkai kahda kluffa waideschana no kugga atskanneja. Par tahdu brihdi redseja weenu matrohsi gar wirwi no ta mastâ laishamees semme un nogrimstam. Dumsa noslehpe scho behdu skattijumu! — Wakkat, pirmâ jauna gadda rihtâ, knappi wairs to breefmu weetu warreja pasiht. No ta kugga nekas gandrihs wairs ne bij atlizzis; tee kugga laudis wissi nohs! Gar juhrmalli schkugga fadsihsta un muhrs fazehlees. No teem flihkonem lihds schim weens pats lihks, jauns matrohsis, dabhuhts rohlâs; wissi zitti gan buhs tai schkuggâ

eesalluschi. — Duffcet mihtee samâ leddus kappâ, duffcet meerigi! Juhfu atraitnes, juhfu bahriuus redj Deewa azê!
—e.

Kaldabrunna, Augsch-Kursemme. Wez gads pee mums ar bahrgu balsi atwaddinajahs. 30tâ Dezembera deenâ pulksten 2 pehz pufdeenas, pehrkons fahze ruhft gandrifs kâ waffaras laikâ, tikko, ka tas seemas gais besaks, tas trohksnis ne bij til skanni dsirdams kâ siltâ waffarâ, kad gais smalkaks, bet tomehr ruhze ar leelu spehku kâ no kahdas warrenas muzzas, jeb kâ zaur kahdahm milju pagrabbâ durwim un spehre kahdas 4 reises, jeb schu sibbens ne bij redsams. Lectus no tumshahm padebbehm lihje til beesi, ka ohtrâ deenâ, kad atkal fahze salt, wissi zeffi un dauds weetas tihrumôs ar leddu bij avflahti. Woi zittur arri scho bahrgu laiku fadsirdejuschi, ne sinnu teikt. Dinburgâ, kas 6 juhdes no schijenes, gan lectus jo smaggi lihjis, tomehr pehrkons ne bij dsirdehts. Wehsich puhte no pascha deenas widdus ar tahdu spehku, ka to par stipru auk warreja nojaukt*).

Rihga. Lawihse Knorr, no Kursemmes Dischulstos mahzitaja muischas, Rihgâ pee behrneem deen. Kahdâ deenâ schi eet ar sawu fungu 3 behrneem pee Jehkaba wahrteem, maso behrnu nefs us rohlahm, 9 gaddu meitene un 4 gaddu puisens tekka blakkam. Us reisi puisens nemmahs skreet un almini mett piljata leelâ uhdens grahwî, bet mesdams eekriht pahr galwu uhdeni. Bet lihds ar winnu usmanniga seewina arri jaw peeskrehjuse, nolikkuse maso behrnu pee semmes, lezz puisitim pakak un to rauj abrà pirms nogrimit. Saldats peeskrehjis israu un isglahbj abbus. Par Deewa laimi tai weetâ uhdens tiklai 5 pehdu dsilsch, bet zittâs weetas lihds 28 pehdu. Tata reizama un gudra behrnu aulle! Keisers to dabbujis sinnaht, tai par pateizibu dahwinajis sudraba gohda-sihmi pee Wladimira bantes.

Sewastopole. Kahds fungs, kas 5 mehne schus taggad Sewastopelê bijis, raksta tâ. Wehl

*) Ir Jehgawâ tas wats bijis, un laudis fakka, ka pehrkonu duhzohr dsirdejuschi.

schis pilfahts breefmigi isfkattahs, jo tiklai kahdi 10 leeli nammi atkal ustaisiti, tee zitti wehl wissi irr isphostiti zaur lohdehm un ugguni; wissur tiklai muhru druppas! Tomehr bes teem saldateem tur jaw dsihwojoht kahdi 10 tuhksstoschi zilweki. Jo tur al lasch tahds mihligs gais un Krimmê til augliga semme, ka nabbaga laudim tur ne waijaga nei til stipru nammu neds grehtu darbu par maies pelnischanahs. Kaut kahdâ buhdinâ warroht pahrtikt, jo jaw Januari fahkoht kohki seedeht. Wissadu kohku augti, wihna ohgas, melones un leeli gurki, ko pee mums dahrgi makfa, tur par til lehtu makfu dabbujami, ka ir nabbaga laudis tohs ehd. Pa to ohstu un juhrmallu tur tohti baggata sweija, tâ ka ar swim papillam pahrtikschanas. Tadeht tē nabbaga laudis atkal fakrahjuschees un sawas buhdinas ustaisijuschi. Deesinn woi tur muhscham atkal tahds lepns pilfahts zelsees kâ bijis? Ak wai, kahdu pohstu karich un nemeers warr padarriht. Par masu brihdi nopohsta, ko pa gaddu gaddeem ne warr ustaisiht. Tâ tas irr ar nemeeru leelâs, kâ masâs leetâs. Meers lai irr ar jums! Tas irr dahrgs wahrds! To lai itkatre pasarga.

Turku femme — Serbia. Turku Keisers to jaunu Serbias Leelungu Miloschu apstiptinajis, bet schis ne warr tuhdat no Wallakajas, kur kur mahjo, us Serbiu nahft; tad sawu dehtu, sawu Krohna mantineeku, turpu nojhtijis, lai fataifa wissu us wiina atnahschanu. Gistreikereem saws farra spehks — ko pee Serbias rohbescheem bij nolikkuschi, gribbedami tam wezzam Leelungam Aleksanderam palihgâ eet — atkal jawedd atpaffat, jo zitti waldineeki Gistreikereem ne wehl schi leetâ eejauktees.

Moldawa. No Awisehm sinnafeet, ka farru beiguschi (1856). Parisē waldineeki nospreede, ka Moldawai un Wallakajai buhs eezelt jaunus likkumus un jaunus Leelungus (Despodarus), kas schahs semmes walda, un stahw appalsch Turku Keisera sinnas. Tad nu tiklai taggad Moldaweeschi to isdarrijuschi un aizinajuschi sew par Leelungu un waldineeku to Balkawneeku Aleksanderu Konzu 36 gaddi wezzu. Itt wissi to weenâ balsi ai-

zinajufchi. Redsehs kahdu tee Wallafajeefchi fewim aizinahs.

Italia. Dè Gistreibereem ruhpes deesgan, jo Italeefchi us dumpi prett Gistreibereem gattawi un tif ar leelu karraspehku kas tur fakrahjabs, tohp fawalditi. Pa tam Sardinjeri par karru ween runna, stahsta, ka Sprantschi teem palihdsefchoht, us karru wiffu fataisa un tà zittus muffina un pafklubina us nemeeru. Rabbi tas jaw naw, — labbi gan arri ne warr eet, ja Sardinjeri tahdu karru fahktu. No fchi masa semmite gan eespehj prett leelo Gistreibereem stipro walsti! Wehl ne warr sinnahst kas buhs, jo 'abbi, — Sardinjeri un Gistreibereem fakrahj karraspehku pee robbescheem.

Neapeles Kehninsch effoht us nahwi flims eegullis. Lai Deews dohd ka tur dumpis ne zeklahs, ja mirst, — jo winsch stipri waldijis un fchee laudis tohti nemeerigi un labprahst dumpi zeff. Sweedru wezzais Kehninsch effoht tohti fahirdsis un wahjisch.

Sizilias falla. Muhfu Keisera brahlis Leelwirsts Konstantins Nikolajewitsch ar 2 karrakuggeem eebrazis Palerimas ohstà un preezigi tur usnemts. Salka ka kahdu laizinu tur tai fildà jaukà pilsefhtà palisfchoht.

Turine. Prinzi Napoleon's atnahzis Turine fawu bruhti apmekleht un tur ar leelu gohdu un preeku usnemts tappis un kahjas turrehs.

Tulones karraspehku Sprantschi ar steigschanu darbojabs wiffas karrakuggeem leetas fataisiht. Gau falka, ka tahs weddischoht us Alschiru, bet to neweens ne gribb tizzeht, bet laudis melsch, ka tas noteekoht Italias labhad. Arri tohs stiprus pilfatus pee Italias robbescheem Sprantschi wehl apzeetina un tur saldatus eeleef.

Alschire, Awri kà, Tai fildà semmè us pafschu jaunu gaddu deenu tà fallis, ka Sprantschu saldatur pulks us zella pa sneega-putteneem nakti eedams ne ween apkuffis, bet wairak kà 20 saldatur nosallufchi, 60 nosallufchi rohkas un kahjas un nu lasaretè, Konstantines pilfatà.

Londone. 1858 gaddà fchi pilsefatà 1 tuhfst. 114 reises ugguns-grehts iszehlees un ar to 1 tuhf. un 82 nammi irr maitati tappufchi. No tam warri faprahst, zif warren leels fchis pilsefhts. Tur mahjojoht wairak kà 2 miljoni zilweki.

Skohru femme. Pa Edinburgas dsel-ses-zella garra reise rattu skrehjuse tif ahtri, ka 8 juhdses pa stundu braukufchi. Par nelaimi weenu rattu durwis ne bij aisflehgtas un 8 gaddu wezs puiis stahwejis pee schihm durwim un skattijees pa lohgu. Dè tahs durwis us reisiatlezz wakkam un nabaga behrns iskriht ahra tai brihdi, kad tee ratti skrehjufchi par tahdu weetu, kur zellam dsilli krassti. Nabaga sehns nakriht tai dsilla weetà, kur arri purwis bijis. Wiina mahte brehdama gribbejuse behraam lehst pakkat tai besdibbeni, bet zitti reise-neeki tai leegufchi. Pa tam ratti aisflehjufchi prohjam. Par pufstundu ar telegrawi sinna atskrehjufchi, ka behrns bes kahdas wainas eekrittis tai purwi un gan gribbejis nosliht tai uhdeni, bet mundrs sehns buhdams, iskuhlees ahra no ta purwja un effoht weffels. Kur Deewa schelastiba!

India. Leela India peederreja un tappe waldita ar Kehnineenes sinna no Guleru leelas Indias kohpmanu-beedribas. Kad nu tas leelais dumpis iszehlahs un israhdiyahs, ka fchi kaupmanu-beedriha labbi ne bij waldijuse, tad isgahjufchà ruddeni tai ta Indias waldifchana bij jaatdohd paschai Guleru Kehnineenei. Echi nu us wiffseem Indijereem islaiduse leelu schelastibas grahamatu, apsohldama, ka gribboht itt wiffseem dumpineekem, kas ar labbu padohdahs, fawu grehku noluhds un gohdam gribb klauflit, no firds peedoht, un tikkai tohs teefahst, tas besdeewigus fepkamu darbus padarrijufchi. Indijeri to nu ar leelu preeku effoht usnehmufchi, preezajahs, ka patti augsta mahte un Kehnineene tohs waldifchoht, un nu dumpineeki padohdahs un fahf klauflit, un tikkai kahdas weetas wehl prettim turrahs un karru tif tahdi, kas sinn, ka naw schelohjami fawu besdeewigu un pohsta darbu deht. Tahdus Guleru karraspehku atkal weetu weetas irr fakahwis. Berre, ka ir tohs meerinahs.

M i h k l a.

Siltās semmēs ta ne aug,
Waffarā, lai to ne rang!
Seemā, kad jo sīhwi falst,
Seed pee lohga, ne nokalst; —
Atminni, kas mihkla schahda.
Kas par pukki irr sīchi tahda?

Sluddinaschanas.

Bezgakajem, kam patīfchana, fawus behrnus Jelgawā Bahzu floblās list mahziht, tohp tē sunnamu darrihts, ka tahdi behrni pee Baumgartena, pee Esera wahrteem, bubmeistēra Haushera nammā, arween eelſch fostes tohp nemti. 3

No Rohdes pagasta teefas tohp wiſſeem pee sīchi pagasta peederrigeem lohzekeem, wihrīfchkeem un ſee-wiſchkeem; tā arriḍſan iſpīrteem nekrubſcheem, kas pagasta ahrſpuffē ar paſſeem un bes paſſeem uſturrabſ, zaur ſcho uſteiktſ, un tee arri tohp uſaizinati, tahs uſteizamas ſīhmes jo ahtraki jo labbaki pretti nemti, ka arri noliktā laikā tal uſnēmſchanas ſīhmes parahdiht, zittadi ar teem pehz teem eelſch Nr. 14 Kurſemmes Gubernements-Awiſes ſchinni gaddā nolikteem liſkunū ſpree-dumeem par uſteikſchanu tays darrihts. 3

Rohdes pagasta teefa tai 22. Dezemberi 1858.

(S. W.) **Mittel Kruhming**, pagasta wezzakais.
(Nr. 504.) **J. Auſchewſky**, teefas ſtrihweris.

Tai nahti no 6ta us 7to Januāri ſ. g. irr tam ne tah-ku no Leelas Eseres dſihwodamam Wiſſchnu muiſchas ſaimneefam Waiſchus diwi ſirgi no ſtaſka iſſagti, prahiti:

- 1) Weens melns ſirgs, 7—8 gaddus wezs, widiſchku augumu, ar baltu ſīhmi peerē, krehpes jeb ſarri us labbo puffi, us kreiso palkakahju biſchki klībs, 25 rubuki wehrtibā;
- 2) Weens melns ſirgs, 3—4 gaddus wezs, widiſchku augumu, 35 rubuli ſudraba wehrtibā.

Kas par ſcheem ſirgeem tam wiſſpeeminuetam ſaimnee-fam jeb arri Leelas Eseres pagasta teefai ſkaidru ſinnu

S i n n a.

1) Baſnižas ſinnās Nr. 1 ſtarp zittahm druffas miſſeſchanahs arri tahda: Tahs jaunas ehrgeles Wirzawā fauz par Acolodikonu, bet ne par Steolodikonu. Tas irr wahrds no Greekeru wallodas ſaliktſ. — Jaw teizis, ka us paſcheem ſwehtkeem mannim ne bij laika, ar Awiſeem dauḍſ ſo darbotees. Tamdeht ne nemſeet par ſannu.

1) No ſirds pateizam tahm miſliqahm rohlahm, kas ſawas dahwanas preekſch ſaweem nelaimigeem **Luttera-tizzibas** beedreem **Rihta-Sibiria** pee mums atſubhtijſchi, prohti; 1) No maſas B. ht. s draudſes (R.) 16 rubl. ſ.; 2) no J. . n. p. 1s floblās-behrneem 1 rubl. 20 kap. ſ.; 3) J. lg. w. s baſn. p. 1 rubl. 10 l. 1 rubl. un 1 rubl. 50 kap.

E-3.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmaſſas-gubernements augſtas waldiſchanas puffes: Collegienrath G. Blaeſe. Cenſor. Jelgawā, tai 19. Januar 1859.
No. 8.

dohd, fur wiſſi dabbutjami, dabbutſ 10 rubl. ſudr. pateizibas naudas. 3

Leelā Eserē, tai 12tā Januāri 1859.

Leel-Eseres pagasta teefa.

Diwi apprezzejuſchees un weens ne-apprezzejees Waggare, kas Latwiſti rakſtiht proht, ar labbahm atteſtatehm warr par Jurgeem 1859tā gaddā deeneſtu dabbut, lai tamdeht pee laika peemeldahs pee **Kundales-Wirſites Muiſchas waldiſchanas.** 1

Weens frohg s us to leel-zekku no Bauskas us Rihgu, ar ſawu dabru un leelahm pſawahm tanni 13tā Webruāri 1859, pee Greuwaltu pagasta teefas, **Sahlitē**, us 12 un wairaf gaddeem, zaur iſſohliſchanu us renti tays iſdohts. Sinnu par ſcho frohgu warr dabbut pee tahs minnetas pagasta teefas. 3

Sahlingen tai 14tā Januāri 1859.

(Nr. 120.) **Jakob Ploſtenak**, pagasta wezzakais.
Unbehaun, pagasta ſtrihweris.

Tai Barona Behra lunga **Wirzawas**-muiſchā pee Jelgawas no Jurgeem 1849 gaddā us arrenti warr dabbut:

- 1) **Weenu frohgu** un **diwi mahjas** ar ſahdahm 120 puhru weetahm arramas ſemmes.
- 2) **Weenu maſu lohpu muiſchu** ar ſahdahm 145 puhru weetahm arramas ſemmes. Tai peeteizahs pee 1 **muiſchas waldiſchanas.**

Behra Wirzawā 21mā Dezemberi 1858.

Grudiſchu un **Jaunas Schagarres** muiſchas wal-diſchana Kaunas Gubernementi un Schauku aprinki leel ſinnamu darriht, ka no ſchi 1859tā gaddā Jurgeem warr dabbut us arrenti pee ſchihſ muiſchas peederrigas mahjas un maſas muiſchas. Kas tahdas us arrenti grihb nemt, teel aizinati, lai no ſchi gaddā 10ta **Webruara** deenas us preekſchu pee Grudiſchu muiſchas wal-diſchanas aiſbrauktu, fur winneem darrihts ſinnamu, ſā tahdas mahjas un maſas muiſchas us arrenti iſdohd. 3 **Muiſchas waldiſchana.**

Uwischu

Basnizas

Nr. 4.

peeliffums.

sinuas.

1859.

Jannas sinuas.

No Bahtes drandfes, Kurfemmè. Schi gabbalà notiffle Janwara cesahkumà breefmigs notiffums. Diwu zilweku dshiwibas gahje zaur weenu grehzigu rohku bohjà. Bahtes pagasta göhdigs, pahrtizzis un prahstigs Uppeneeka fainneeks un teefnefis tappe no fawa pascha puifcha, ko tas preefsch pahri gaddeem no nekrufcheem ispirzis, ar zirwi tihschi nofists. Saimneeks gahjis kahdà rihtà agri firgus kohyt un abbus puifchus lihdsà nehmis. Weens augfcham feenu firgeem bahfis, un ohtris uhdeni atneffis. Seenabahsejs feenu eebahfis, eegahjis eefschà, un ohtris uhdeni atneffis, un fainneekam firgeem miltus maifohyt, puifis ar zirwi krahwis tam par galwu, ka fainneeks fawu garru islaidis. Puifis fawu fleykama darbu padarrijis, aishgahjis klahtejà meschà, avgullees pee semmes, ar fainneeka kashoku wehl apsedsees un pats fewi noschnaudsees ar fawu paschu kalla drahnu! Kamdeht nu puifis fawu labdarritaju un fainneeku tà neschehligi nokahwis, to ne warr skaidri wehl sinnaht. Tà par kaudim dsird, ka puifim effohyt zaur fainneeka fuhdsefchanu pahrgalwibas un nellausifchanas deht pee teefas pehreens nospreests bijis, un schis gribbedams atreebtees, to leelu grehka darbu padarrijis, un fawu dwehfeli pehz pawiffam wellam atdewis. Ekur breefmigs un dikti fauns prahst! Zik tadeht waijadfiga un nohtiga leeta allaschin Deewu luhgt: „Al, wal di mannu prahst, Taws gars lai dshiwwo klahst, ka es wisnotaf darru, ar ko tew patift warru!“ Jeb arri: „Kungs, ne eeweddi muhs eefsch kahrinaschanas; bet atpesti muhs no wiffa fauna.“ (Matt. 6, 13.) ж.

No Bruhscheem raksta, ka tais gaddos no 1854 lihds 1857 effohyt tur 511 zilweki no sibbena

trahpiti. No scheem teffoht 289 zilweki pawiffam nofisti un 222 ikkai apwainoti.

Ullante. Dauds nu ir muhsu deenàs no kaudim jaw nahf pee atsihschanas, ka skohlmeisteram naw kunga, bet tahs flittakas kalpu deenas, jebfchu gan daschs fakka: „Kas tam ne kaisch, fiktà istabà sehdeht un behrnus mahziht.“ Kad nu tas ween tas labbums ka filta istaba, tad kallejam wehl jo labbakas deenas pee ugguns ween fildotees, un skrohderim wehl jo weeglakas, jo tas tiklai, ja dauds to leelo pressiferi pazest un sehsh ne wifs pee galda, bet us galdu wirfu zauru deenu. Ne, ne brahl, skohlmeisteram irr gruhtas deenas, smags juhgs us wianna kammeefscheem gull; tadeht arri rettais skohlmeisters, kam ihsti stipra dabba, tiklai to juhgu ilgì usturr! Nihkulis paris gaddos gattaws un ferrahs, ja spehta wehl bischliht turr, pee zitta weeglaka darba. Tapehz nu gan arri Wahzu Uwis ses tà kà par kahdu brihnumu stahsta, ka taggad Westergunstes pilfatà Ullante, atrohnotees 82 gaddus wezs skohlmeisters, kas jaw 1796tà gaddà fawu ammatu usfahzis, un lihds scho baltu deenu, tas nu buhtu 63fchais gads arr bes mitteschanas us preefschu dsenn. ж.

* Par juhgu jeb gruhtu nastu irr ikkatrs am mats, ikkatram, kas fawu tam ustizzetu un paschu usnemtu ammatu ne wadda no firds, ne tamdeht, ka wiafch fawu ammatu un ammata darbus mihle no firds, bet irr kuhtrs eefsch ta, kas tam jadarra. Bet ja kahds no Kristus mihlestibas Deewam par gohdu labprahst strahda, nelcetigs kalps ne gribb buht, un suhdijahs, ka tas ir tai masakà leetà ustizzigs taptu atrasts no fawa Kunga, ihpafchi wehl, kas fawu ammatu no wiffas firds un dwehfeles mihle pasemmigà firdi, — tam fawu

ammata gruhtibas paleef weeglakas un naw par gruhtas, itt kà kahda neneffama nastà. Itkà trs ammats irr gruhts, ja to pilnigi bes wainas gribb isdarriht. Skohlmeistera ammats irr jo gruhts par zitteem. Tè meesai un dwehselei ihsts puhlinfch, tè waijaga lehnigas, pazeetigas, laipnigas, sohti mihligas firds, pasemmiga garra, gudras galwas, stipras meefas, tahda prahta, kam ne apnihtst pastahwigi puhletees, kaut ir mas augtu gaidami. Tamdeht sohti gruhts. Irr sehjejs, kam wissu gaddu jafehj, bet kas baggatu ptaufchanas laiku ne warr un ne warr sagaidiht. Tifko augli rahdahs gattawi, tè nahks zits un tohs panemm. Tà tam eet ar teem garrigeem augteem pee faweem skohlneekem, un ar teem laizigeem augteem finnam eet wehl jo knappi. Bet tamdeht, tas arri irr sohti teizams gohda amuats, tahds ammats kas ihsti gohda un fwehtus augfus isaufdina, ne ween us ziltu ziltim, bet arri pascham, ja Kristum par gohdu no firds fawu ammatu waddijis. Ar to eepreezinajatees! ar to paschubbinajetees paschi, firdsmihlee skohlmeisteri! Tas Kungs patš jums no firds sohla algu malfacht, Matt. 25, 40. Sinnam juhsu gruhtibas, bet arri finnam jums pateift un zeenà un gohdà juhs turreht. S—j.

Par brandwihna dserfchann.

Sakka, ka Leifchòs laudis sohlijufchees no brandwihna pawiffam atstahtees, tà ka ne pilliti wairs ne gribb baudiht. Tahda apuemschanahs pateefi par labbu, jo ar brandwihnu wairaf zilweeli eet bohjà ne kà ar juhras braufschannu. Bet frohd sineekem nu irr leelas behdas, jo kà tad fawurenti eedficht, kad laudis prezzì wairs ne tehre? — Tahds frohd sineeks, Schihds, fwehtdeenà nostahjajs frohga durwis, un ar labbu un faunu wahrdu laudis aizinaja fawà frohgà eefschà, — lai nahsoht, — effoht fwehtdeena, — schis par weli fwehtdeenà katram fawu glahfi gribboht doht; ko nu klausatees tahdai neefka melfchanai, — woi tad nu zaur weenu schnapfi fawu dwehselei saudeschoht? Tà ar dauds wahrdeem winsch wiffeem runnaja, kas pee frohga garram gabje. Bet neweens ne peegreeschs. Frohga pappinfsch palikke kaunà, un laikam

ne masas dufmas winnam firdi bija. Meds wezzu pasihstamu wihru nahkam. „Klaus, Johrehn,“ tà winsch sakka, „aufsts laiks, — nahz dserr kahdu schnapfi, dabbusi par weli.“ — Wezzais apstahjajs kà dohmigs, — un pateefi fahf nahzin Frohga pappà preezigs jau faleij fawà glahfi un no tahlenes wezzam pasneeds. Bet ko wezzais darra? Iswell juhkas galku no keshas un Schidam pasneegdams sakka: „Ghd pappin!“ Schis farahwees sakka: „Ne drihtstu!“ Nu tad es arri nedrihtstu tawu dschreenu dsert; jo es esmu sohlijees, ne dsert! —r.

• Wehl kahds wahrds par to:

Ne ween sakka, bet irr teefa un riktigi, ka wiffi Kattofu semneeki leelà Leifchu semmè, Kaunas un Wilnas Gubernementis no faweem mahzitajeem paschubbinati un peerunnati atstahjufchi brandwihna dserfchannu un til mas tahdu, kas fleppen to wehl bruhke. Tee tahdi, kas gan bihstahs no zilweekem bet ne no Deewa un tamdeht teem fawa alga pagallam! Leifchu semmè itt kà Kreewusemmè sinnafeet brandwihna pekteri malka leelu leelo naudu pato, ka zitteem ne buht, bet tiklai scheem pektereem brihw brandwihnu isdoht. Tad nu warr fapraft, kahda flahde scheem pektereem, ir wiffeem schenke reem un frohd sineekem, ka laudis Leifchòs to brandwihnu nu wairs ne dserr. Gan mehgina wiffadus stikkus un gudro wiffadus padohmus laudis labbinadami, lai til dserr, bet ne warroht peelabbinahf. Ne ween Leifchòs, bet arri zittàs Gubernementis laudis tapat jaw fahsoht dserfchannu un brandwihnu atstahf, atsinnufchi, kahdu leelu pohstu schis dschreens pasaulè darra. Rumat lassam Awifes tà: (Skattees Giropas lantfahrte, fur dsikkà Kreewusemmè winnufsch Maslawas, Nischegorodas pilfachts kur ifgaddus to leelu leelo tirgu turr). Tà allasch Janwara mehnesi Wolgas leelupes leddeleustaisa tirgus bohtes, til dauds to, ka tahs norikte pa eelahm kà kahdu pilfatu, jo tè ifdeenas, wiffuwairaf treschdeenàs un peektdeenàs, itt ihpafchi 5tà un 6tà Janwari un Webruari wastalahwju neddele fanahf leels kauschu pulks andeletees, un tè nu schenkes bes sinnas dauds un schenkereem un dscherejem ihsta dsihwe allasch bijufe. Bet nu klausfees

kà schogadd 1859 bijis. Brandwihna pekeri lik-
 kuschi 1859tâ gaddâ brandwihnam wehl leelaku tir-
 gu un nu dsehrejus gaidijuschi. Arri 5tâ un 6tâ
 Januari us Kreewu Jardana swehtkeem tur sanah-
 kuschi kahdi 10 tuhstoschi Kreewu semneeki. Pekteri
 gan preezajuschees ka nu scheem atkal buhschoht ihstis
 plaujamaïs laits. Bet ahre! Schis tas gan pee-
 gahjis pee bohtehm — prassa zil makfa brandwihna
 kohrtels, bet dsirdejis, ka dahrgaks palizzis — no-
 spkabwees eet garram. Wiffi zitti ne likkuschees
 ne sinnaht no ta brandwihna. Tuffschâ duhschâ at-
 nahkuschi, tuffschâ duhschâ aiegahjuschi. Kas bi-
 jis? Nei schee laudis speesti, nei tohp strahpeti ja
 dserr, bet dsirdejuschi, ka schai un tai Gubernemeti
 brandwihnu wairs ne dserroht, ka ir bes tam lab-
 baki pahrteloht, un ka brandwihns no pektereem
 wehl dauds dahrgaki uszelts, schee paschi fohlahs
 atkahptees no tahs pohsta brandwihna dserschanas,
 kas til daudseem nomaita meesu un dwehfeli, lai-
 zigu un muhschigu dsihwoschanu un weens ohtru pa-
 schi ussfubbinahs no tam atstaht. Kad tee pekeri
 kleds un brehz un schehlojahs, ka teem nu japaleef
 par nabbageem, tad atbildoht — lai paschi isdserr-
 roht sawu dahrgu brandwihnu, tad paschi redsehs,
 kahdu labbumu ta dserschana dohdohht. Lai Deews
 Kungs schohs laudis swehti un teem dohd sawu
 Garru, ka teem spehka deesgan buhtu sawu apnem-
 schanohs lihds gallam stipri un pastahwigi isdarriht.
 Kad nu Kreewi, Kattoki un Leischi tâ schi laikâ
 darra, ka tihri preeks dsirdeht un stahstiht, kâ nu
 gan darrihs muhsu Latweefchi un Lutteri, kas
 schos laikos wiffas leetas steigshus steidsahs palikt
 par gaismas behrneem, par tahdeem, kur teizams
 gaischums aust un labbaka dsihwe eetaifahs? Lai
 Deews jelle dohd, ka mehsh sawas Awises arri tah-
 das preezigas gohda-sinnas warretum isdoht: Schi
 draudsê brandwihna dsehreju wairs naw — tai
 draudsê atstahjuschi pohsta dserschanu — tai arri
 dsehrejus wairs ne useefi u. t. j. pr. un „to ne darr
 tamdeht, ka speesti, jeb ka teem fohdibas usliktas,
 ja dsers, bet tamdeht ka tee no pateefi Deewabih-
 jiga prahta paschi no sewis atkahpuschees. Lai
 Deews dohd to wehl redseht mannahm wezzahm az-
 zim pee mihteem Latweescheem!

— 3.

Kâ mihtias Deews diwi eenaidneekus padarr par diwi drangeem.

Kahds mahzitajs raksta tâ: Labpraht jums, miht-
 si lassitaji, no mannas draudses stahstihu masu
 stahstinu, kas man pascham par leelu preeku bijis,
 un ir jums, man dohmaht patiks. Mannâ drau-
 dsê dsihwo diwi kaimini, Zehkabs un Jahris.
 Wianu lauki sa-eel kohpâ, wianu seewas irr rad-
 dineezes, paschi kohpâ skohlâ gahjuschi — ihfi fak-
 soht, wiffas schahs leetas ihstena mihlestitâ win-
 wus warreja saweenohht, bet — winni ne bij ustiz-
 zigi kaimini, bet ihsti prettineeki un eenaidneeki.
 Tas tâ notikke: Zehkabs bij par diwi gaddeem wez-
 zaks par Jahni, un schkeetahs prahtigaks un gud-
 raks par scho. Ramehr Jahnis bahnizâ wehl pee
 teem neprezeteem sehdeja, Zehkabs jaw bij laulahts
 wihrs, un nehme sawu weetu pee teem apprezeteem
 wihreem. Kad nu Jahnis tapat bij apprezetees,
 winsch dohmaja, ka tahds pats effoht kâ kaiminsch
 un to arri preeksch zitteem ne slehpe. Tas ne pa-
 tikke Zehkabam, kam bij augstprahtiga firds un
 naida-wels pee winna bij eemahjojees. Tomehr
 tahda eenaidiba stary winneem wehl ne bij zehlu-
 fees, ka wiffi zilweki to warreja redseht. Bet wee-
 nas dsirksteles til wajadseja un eenaidibas ugguns
 eedeggahs gaischâs leefmâs. Abbu kaiminsch bij
 mirris un preeksch wiina behrneem pehrminderis bij
 ja-ezeelk. To jaunaku Jahni ezehle un nu eenaidiba
 gattawa. Tu pee ta gohda pats effi speedees, faz-
 zija Zehkabs, pee wiffa pats speedees. — Us wahr-
 da wahrds, un abbi kaimini schlihras kâ bahrgi
 eenaidneeki. Un tâ notikke, kâ allasch mehds no-
 tikt. Kad weenreis eenaidiba firde eesaknojusees,
 tad kildas un bahrschanas wainas wiffur rohnahs.
 Kad weena kaimina fohfs us ohtra plawu bij ais-
 tezejusi, tuhlin to kibleja — beidsiht bij prazesses
 par scho un to, un pehrnajâ gaddâ tam bij 7 pra-
 zesses pee teefas, wiffawairak par tihreem neekeem.
 Zikreis ar abbeem esmu runnais, zikreis winnus
 pamahzjis, lai atkal paleef par labbeem kaimineem,
 wifs welti. Tomehr ne par welti — jo tas Kuugs
 leef daschu reis kahdu wahrdu firde krist, — bet
 naida-dohmas to atkal apflahpj, — redsi, tad nu
 peepefschi zaurspeeschahs, kâ faule zaur mahkuteem,
 un aglus nefs, kad ne dohmaht ne dohma. Zeh-

labbs ta us to weenu biju fazzijis, „Deews Kungs tew weenreis sihmi dohs, lai tu zittahds paleezi.“ Un us to ohtru es fazziju: „Deews irr lehnprah-tigs, bet weenreis winsch taf sohda — un ka ar tawu prazeffi pastara deena buhs?“ — Gesahkuma gan neko ne lihdsjea. Abbi dsihwoja tanni pascha eenaidiba. Taggad warrbuht trihs mehneschi buhs, ka Zehlabs us pilfatu bij aishbrauzis un pehz pufs-deenas atnahze atpakkat. Ruhktas dnfimibas doh-mas firdi turreja. Tad nu winnam tas wahrds prahda eeschahwahs: „Deews Kungs sihmi dohs,“ un winsch dohmaja pee sewim — kahda sihme gan buhs, ko Deewam buhs doht? — Tahdas dohmäs us pakalnu bij nahzis, no kurrenes wissu to fehtu warreja redseht. Kälabb apstahjees, Zehlabs? Kälabb bahls peleegi? Ak Deews! ta sihme, ta sihme! Nu, kas tad bij? No fehtas gaischas leesmas us debbesim zehlabs un no tahlenes ne warreja noman-niht, woi Zehlaba, woi Jahna mahjas degge. Aulam Zehlabs us mahjahm dewahs. Winnam fatikkahs winna kalps un fazzija: Nu Jahnis sawu

sohdibu dabbujis, pliks ka schurka winsch irr no-dedsis. Zehlabs fitte pee sawahm kruhtim. Nu winsch gan ihsti preezajees?! Nattus winsch dewe kalpam un pee kaimina gahje. Tas stahwoja pee teem sakrittuscheem pelneem un raudaja. Wifs bij fadedsis, tif lohpi isglahtti — preeksch scheem un preeksch seewu un behrneem winsch ne sinnaja nekahdu pajumtu. Woi winsch ne peeminneja sawu mahzitaja wahrds? Zehlabs to darrija. Winsch gahje pee kaimina. Balfs drebbeja un azzis bij flapjas. Kaimin, winsch fazzija, kas mans irr, irr arri taws, nahz pee mannim. Un winsch Jahni ar seewu un behrneem un lohpeem pee sewim aishwedde, un winna seewa raudaja, un Jahna seewa raudaja, un tee behrni raudaja — bet engeti deb-besis preezajahs.

Swehtdeena pehz tam abbi ar sawahm seewahm nahze pee swehta waffarina un irr palikkuschi labbi draugi un kaimini, un paliks, lai Deews dohd lihds sawam gallam.

S. ff . . s.

➔ **Gluddinafchana.** ➔

Pee Rihgas juhrmallas Kemmeré, fur ifgaddus kungi nahf masgatees un dsert sehweka, uhdewi par patihlamu tirgu warr dabbuht pirkt leelu nammu kam 13 istabas ar wisseem wajjadstigeem fmuuffeem krehfleem, galdeem un zittahm namma-leetahm, ar leelu Entenderu kufni un zittahm tahdahm leetahm, kas kungeem wajjaga babdu laika. Wehl irr leels wahgubhs, stallis preeksch 10 strgeem un flehtis, — 1 filts seemas-stallis, leels muhrehts filts seemas, un arri waffaras-pagrabs. Wehl klapt 8 pubu-weetas semmes un nekahda grunts-nauda (ihre) naw par to jamaksa. Klaptakas sinnas par to warr dabbuht Kemmeré pee

Schlichta.

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgä tai 7. Webruari un Leepajä tai 7. Webruari 1859 gaddu

M a l f a j a p a r :	Rihgä.		Leepajä.		M a l f e j a p a r :	Rihgä.		Leepajä.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 pubru) rudsu 170 lihds	1	85	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles	—	85	1	—
1/3 " (1 ") zweefchu 275 —	3	—	3	—	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	80	1	60	1/2 " (20 ") schichtu appinu	—	—	2	—
1/3 " (1 ") auju 125 —	1	30	1	20	1/2 " (20 ") schah-zuhlu gall.	2	30	2	30
1/3 " (1 ") firau 250 —	2	60	1	80	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	85	2	30
1/3 " (1 ") rupju rudsu mit.	1	70	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	90	1	30
1/3 " (1 ") bihdeletu 250 —	2	75	2	50	1 muzzu linnu fehllu . . . 5,00 lihds	9	—	7	—
1/3 " (1 ") zweefchu mil.	3	75	3	—	1 " filtu . . . 10,50 —	10	75	9	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	2	40	—	—	10 puddu farkanas fahls	5	—	4	60
10 puddu (1 birkawu) feena	4	—	4	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	40
1/2 " (20 mahrz.) fweesta	—	4	—	3 75	10 " " fmalts	5	—	4	—

B r i h w d r i k k e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas waldischanas puffes: Collegienrath G. Blaesé, Censor. Jalgawä, tai 9. Webruar. 1859. No. 24.

U w i s c h u

Missiones

Nr. 4.

peeliffums.

S i n n a s.

1859.

XXV. Bar Deewa walstibu paganu staryâ.

7. Pakkat-India.*)

(1)

(Stattees Nr. 6).

Zaur to schi semme par brihnumu augliga irr; rihfes 2 un 3 reises par gaddu auglus isdohd, un wiffa zitta labbiba, kad ween tee dshiwotaji to prastu kohpt, labbi isdohstohs. Par zitteem derrigeem kohkeem, kas të aug, palina = un wijanga kohkeem, peeminnami wehl sawadas sortes ohsoli, lo saw par Tit-kohkeem, kas tikpat zeetz kâ muhsu ohsols, bet weglaks un wehl labbak pastahw uhdeni; schee kohki aug flaike un lihds simts pehdahm garrumâ, bes nekahdeem sareem kâ tiklai paschâ wirsunê. Tadeht fugga = meisteri tohs wiffuwairak zeen. Arri bambus = needra të aug tahdâ leelumâ un resnumâ, ka no tahs nammus un plohtsus istaisa. Tihgeri un zitti swehri, wiffuwairak par waru leeli elewanti un breefmigas tshuhflas të atrohnamas, un sawadas sortes besdeligas, bet dauds masakas par muhsu besdeligahm un ar baltahm astitehm; schihs tadeht peeminnamas, ka winnu ligdinas turr par gahrdu ehdeenu, kas arri pee mums augstu un baggatu kungu galbôs redsamas. Wehl schi semme irr baggata ar seltu un sudrabu, swinnu un kapparu un daschadeem dahргеem almineem. Gais iri gandrihs wiffur weffeligs un mehreni filts, jebfchu schi semme paschâ siltakâ mallâ stahw; jo juhra, augsti kalni un leelas uppes dsiffina to leelu karstumu un isdohd wiffur zil waijaga drehnuma.

*) Peemineschana. Kas wairak sinas par scho semmi gribb dabbubt, to luhdsam Schulza mahz. istahstischanu par Affias lantfahreri lassibt, ihpaschi no 121—125 lapp. Gr.

Tahda nu irr ta semme, kury juhs schoreis noweddu, mihlee lassitaji, apskattisimees wehl tohs eedshiwotajus. Tohs wiffulabbat warr isfchirt pa tahm sawadahm walstim, kurrâs eetaisijuschees. Paschâ seemela puffê, kur tee augstakee kalni un wehl lihds schim dsikli meschi, irr Affama s walsts pee Bramaputras uppes abbejahm puffehm. Laudis tur wehl pawiffam neganti, wiffuwairak ar meddischanu, zitti ar lohpu kohpschanu dabbu sawu us-turru. Winneem rohbeschneeki pa Trawaddi-uppes abbejahm rohbescheem lihds Menames uppei irr Birmaneeschi, Birmanes walste peederrigi, kas irr ta stipraka un leelaka walsts. Tad atkal pa Menames un Kambodjas-uppes krasstem dshwo Siameesch, un pee scheem atkal tahtak us rihtapussi Anameesch, lihds pat Ainas rohbescheem, kurra walsts atkal isdallahs pa Kokin-Kinu un Tonkinu. Wisseem scheem laudim irr sawa ihpascha walloda, bet pehz sawas ahrigas buhshanas tee lihdsinajahs Mongokeem, kurrus jums jaw aprakstiju, kad par Ainas-semmi stahstiju. Wiini wiffi no auguma naw leeli, bet plezzeti, ar plattahm luhpahm un resnu degguni, struppeem matteem un melnahm azzim; ahda winneem dselten = bruhna. Daschadâs skunstes un ammat'es wiini labbi mahziti, tomehr wiffuwairak sliktas buhdinas dshwo un tiklai to Kehniu un elka-deewu nammi no keegekeem zelti un ar dakstineem apjunti. Wiinu apgehrbs irr wiffai weegls, ka jau tahdai siltai semmei derr; leelu lihds 10 ohlefschus garru drehbi aptinn ap gurneem un feewischki un wifnotak tee baggatee par to wehl weenas jeb diwi kamsoles; galwa un kahjas paleek plikkas; bet tomehr newee-nam ne truhst sonnenschirms un feewischekem dauds

isgresnofchanas ar feltu un dahrgeem afmineem. Arri wihriſchki zaururbj auſis un pataiſa tohs zaurumus til leelus, ka tur eebahſch zigarrinu jeb zittu kahdu leetu, kad rohkäs lo ne warr turreht. Tabaku un opjumu tiklabb wihriſchki kà ſeewiſchki miſſo, tà ka jaw behrni triju gaddu wezzi, zigarinu ſmehke. Stahſta kahds reisneeks redſejis behrnu, kas wehl bij ſihdams, kad mahtes kruhtis atlaide, jaw grabbe pehz zigarinu un it ſmukki tà kurrinaja. Wiſſi tàpat mehds bruhkeht ſawadas ſaknes, ko ſguz par Beteli, ko weenumehr turr muttè, zaur ko ſohbi melni uu luhpas un mutte paleef tumſchi-ſarkani. Zitti arri mehl mehds ſawas meefas nomahleht ar ſawadahm ſarkanahm un ſillahm ſtrihpehm, ko paſchà ahdà til dſikli eefpeduſchi, ka paleef par wiſſu muſſchu. Par wiſſeem labdaki mahziti irr Anameeſchi, kas no ſaweem rohbeſchneeſeem, teem Kineſereem dauds eefſch ſawas ahriegas buhſchanaſ peenehmufchi, un taggad arri no Sprantſchu Inſchenjeereem irr mahzijufchees krepoſtus taiſiht un ar leeſeem ſchaujameem riſheem eepaſinnuſchees. Starp wiſſahm ſchahm ſawadahm tautahm dauds Kineſeri dſihwo, wiſſuwairak pilſatòs; tee irr par kohymanneem un ammatneeſeem un arri ſweſchà ſemmè pehz ſawas apraſtas mohdes turrachs. Pee wiſſahm ſchahm tautahm irr iſtteni wehrgu buhſchana, tiklai tas Kehninſch jeb Keiſers warr dſihwoht ſawà walkà un ar ſawu pawalſtneeku dſihwibu un mantu warr darriht ko gribb. Inogaddus ikkatram pawalſtneekam 4 mehneſchi jaſtrahda preekſch ta Kehnina un kad ſchis wairak gribb, neweens ne irr lee-dſigs. Sawu waldineeku winni tikpat kà Deewu zeen; winna wahrds til ſwehts, ka to ne drihkt muttè nemt un preekſch winna azzim neweens ne drihkt parahditees ſtahwu, bet rahpus japee-eet, rahpus ja-eet prohjam, un wai tam, kas kahdu wahrdu prettim runna, to ſtipri iſperr, lai arri buhtu jo augfts kungs. Tomehr ſchee nabbadſini turrachs par teem gudraſeem un labbakeem laudim ſemmes wirſu un ſweſchineekus turr funneem lihdsigus. Stahſta, ka weens no Keiſera miniſtereem, kas bij Oulantè bijis par wehſtneffi ſawam waldineekam, kad pahrnahzis mahjäs usdrihktſtejahs fajzibt, ka Londonè redſejis ſirgu-ſtaſtus, kas glihtali eſſoht par ſawa Keiſera pilli. Par tahdu droh-

ſchu runnu tiſſe paſuddinahts pee nahwes. Wehl ſchai ſemmè, un ihpaſchi tai garaà Malakkas puſſ-fallà atrohnahs ſawada tauta, prohti Malajeſchi, kas arri zittäs malläs wehl dſihwo, wiſſuwairak pa tahm leelahm fallahm, kas pee Aſias deenas-widdus puſſes, Zeilonès un Madagaſkarees falläs. Schee Malajeſchi itt ſmukki zilweki, ſlaiki un garri no auguma un gaiſchi-bruhni no waiga; azzis teem tumſchas un ſpihdofchas. Schee laudis par brihnumu duhſchigi, ahtri us kauſchanohs un breeſmigi pee atreebſchanahs eenaidneeſeem; winni gudri ſweiſneeki un kuggineeki un pa Indias un Kinas juhrahm brauz kà laupitaji uskriſdami wiſſeem, ko ween ſawòs naggòs warr dabbuht. Kad ſaſkaituſchees, tad ais duſmahm kà trakki ar naſi rohkà ſkreen pa eelahm un nodurr un ſamaita ween alga kahdu, kas winneem pretti nahf, teekams tabdus traktus woi noſchauj kà funni, woi fareſchge, lihds kamehr tahs duſmas pahrgahjuſchas.

Scho daſchadu tautu, kas kohpà kahdu 30 miſſ. zilweku, mahnu tizziba un dſihwe arridſan irr daſchada. Pa Aſſameeſcheem, kas Breekſch-Indial rohbeſchneeki, dauds atrohnahs, kas Brahminu tizzibu turr, par ko jau ſtahſtjam, kad aispehrn apmellejam Breekſch-Indiu. Malaijeſchi irr Muameda jeb Turku tizzibai peederrigi, tee zitti wiſſi, t. i. Birmaneeſchi, Siameeſchi un Anameeſchi, turr ſawadu tizzibu, ko ſauz par Buddas-tizziba. Ta irr ta patte, kas Kineſeròs ſauzahs par Wo-tizzibu, un to jaw tai reiſe, kad winnus pahrmeklejam, dabujam paſiht. Tomehr tè wehl plaſchaki par to jarunna. 590 gaddi preekſch Kriſtus peedſim. Bearas pilſatà Breekſch-Indias ſeemela dalkà dſihwoja kahds Kehnina dehs, ar wahrdu Gautama. Roſkummis par to zilweku grehku-ſamaitaſchannu un grehku grehku-ſohdu wiſſch kahdu laiku weentufa weetà paſlehpes un dſikkäs dohmäs padewees, pehz zehlahs par mahzitaju un to Brahminu ſwehtas grahmataſ un winnu dſihwes likkumus atmette un par netaiſnahm un nelectigahm iſrahdija. Wiſſch ſawu jaunu mahzibu atſtahje weenam mahjeklim, un ſchis atkal zittam, un tà zaur pahri ſimts gadeem ta paſtahweja, kamehr pehz ihpaſchà ſwehtà grahmata to ſaraſtija. Schi jguna mahziba, jeb ſchu tee Brahmini to ſtipri waijaja un pehdigi grib-

beja isdeldeht, tomehr par brihnum ahtri isplehtes, un jebfchu no Breefsch-Indias to isdsinne, tomehr weetu weetahm pahrtaisita par wissu Aftas semmesdaku; wissuwairaf pa tahm semmehm, kas us Aftas seemela= un rihta-puffi stahw ta dabbuja weetas, ta ka taggad Tibeteefchi, Kineseri, Japaneechi, Siameefchi, Zeilones un Jawas=fallas eedfihwotaji un zitti Sibirias tautas, Mongoleefchi un Kalmiki un wehl zitti, wissumafaf kahdi 300 miljoni zilweku pee schahs Buddas=tizzibas turras. Schi mahnu tizziba irr tahda: Weens wissuaugstakais Deews walda par wissu pasauli; tas pats azzim neredjams un bes nekahdas meefigas buhschanas, tadeht no winna arri nekahdu bildi jeb lihdsibu ne drihft taifih; tas irr tas wissu-gudrais, taifns, firdschehligs, laipnigs, wissufpehzigis, un zilweki to wissulabaf zeen, kad kluffi, ne wahrdu runnadami winna swehtu buhschanu pahrdohma. Zilweks zaur pascha labbeem darbeem muhschigu dsihwofchanu warr pelnitees; prohti tas ne drihft nepateesi swehrecht, melloht, zittu aprunnah, nokaut, sagt, neweenam atreebtees; bet jo wairaf tam buhs schlihti un kaunigi un ar fahru un gauflu dsihwoht, nabbagus apdahwinah, tahs meefas kahribas uswarreht un zaur dsikahm dohmahm ir fawa pascha, ir Deewa buhschanu atfih. Kad zilweks wissus schohs likkumus pilnigi isdarra, tad jaw schinni muhscha dabbu to gohdu, ka winsch paleel par Buddu t. i. par pateesi gudru, un pehz mirschanas tahds faweenojahs ar paschu Deewu. Schi faweenofchana ar Deewu, kurrâ zilweks pats par sewi nelo wairs ne finn, winni saw Nerwane t. i. meers, woi muhschiga dsihwofchana. Ikkatrs kristigs zilweks lehti atfih, ka pee schahs mahnu=tizzibas ta leelaka grehku apalloschana, ka nabbags grehzineeks pats zaur sawu spehku warroht Deewa preefscha taifnotees un muhschigu dsihwofchanu pelnitees; Deewamschehl arri dauds no kristiteem laudim no tahdas paschas grehku ne-atfihchanas ne warr atrantees, paschi par taifneem turredamees. Wehl ta Buddas=tizziba mahja, ka to zilweku dwehfeles, kas schinni muhscha nelabbi dsihwojufchi, pehz nahwes ee-eet kahda swehra, woi lohpa meefas. Tohs mafalus deewekus, fo Brahmini zeen un kurreu skaitlis irr 120,520, arri tee

Buddas=tizzigi peenemm, bet teem zittu nelo ne uppure, ka ween pukkes un semmes auglus. Sawas luhgschanas tee zeff us sawu augstako mahzita, prohti Gautowu, un us zitteem, kas to Buddas gohdu dabbujuufchi; winni ne ehd nekahdas gaffas, un winnu preefteri ne prezzejahs, galwas mattus nozerpj, un kohpa dsihwo muhku=nammus jeb klosteres, kas wissupirmaf pee pascheem deeweklu nammeem ustaisiti. Scho deeweklu nammu irr wissur leels pulks, un wissuwairaf Gautamas bildes par brihnumu leelas un augstas tur celiktas. Dai nu arri dabbum redseht pee schahs mahnu=tizzibas daschas derrigas mahzibas, ka ihpaschi laudis peespeesch pehz gohdigas un labbas dsihwofchanas dsihtees, tomehr ikkatrs kristigs zilweks proht, ka bes ta dsihwa Deewa, kas ceksch sawa Dehla, kas muhsu grehku sohdu neffis un ar to Deewa schehlastibu mums nopelnijis, ka bes schahs tizzibas grehzigam zilwekam ne warr buht taifnibas zaur sew paschu. Saw eepreefscha meh peeminnejam, zil schahs tautas wissas lepnas un prett zitteem par labbakahm isleelijahs. Ar tahdu lepnibu arri pee tahm peerabdahs negantas dusmas un firdsjeetibas swefschineekem. Kad zittahrt pee Birmaneescheem reds, ka tee sawus behrnus mihlus turr, ka tee sawus wezzakus par wissu winnu muhschu zeena gohdâ turr, ka tee gohdam apeetahs ar seewifcheem, tad gan no pirma galla warretu dohmaht, ka schee laudis ihsti Deewabihjigi irr. Bet kad labbak winnus dabbu pasih, tad gan zittadi jaspreeesch. To ikkatrs wihrs warr seewas peenemt zil gribb, neschihtiba un beskauniba tadeht wissur pa mahjahm, paschi tehwi zittahrt sawus behrnus sohti mihledami, sawas pee-augstas meitas pahrdohd par mafsu ikkatram, kas meefas kahribu ar tahm gribb dsih; mellus, walschlibu, leekulibu, sahdsibu atraddisi pee wisseem. Us tahdu nelabbi dsihwofchanu schohs laudis skubbina ta neschehliga wehrgu buhschanu, kurrâ winni dsihwo, ikkatrs sawam waldineekam ta ka pahrdohs, ka tas ar winnu warr darriht, fo ween gribb. Par to lectu jaw eepreefscha runnagam, bet gribbam te wehl peeminneht, ka tik leela scha sawu bihschana no saweem augstakeem waldineekem, Kehnineem woi Keisereem, ka arri ne drihft winnam fo labbu

wesleht, tadeht ka tam nekad ne warroht flikti klah-
tees u. t. j. pr.

Gan mihtee lassitaji paschi saprattiseet, ka teem
kriftigeem missionareem naw weegla zihnischana prett
scho mahnu tizzibu, kurrâ pateesiba un melli sa-
jaukti. Rahds nu tas missiones darbs pee schahm
peeminetahm paganu tautahm lihds schim isdeweess,
to nahkamu reisi redsesim. Gr.

So dahrga manta, jo leela fargaschana.

Kad jannôs swahrkôs esmu apgehrbees, — ta
kahda Ottentotteru seewina fazzija — tad gan labbi
zik warredama fargajohs, ka es tohs ne apsmuffaju,
man tad prahtâ stahw weenumehr ta leela nauda,
ko man tee makfa. Bet zik dauds mans Pestitajs
par manni irr makfajis! Un tomehr wiina schehla-
stiba man daschkahrt tik mas stahw zeenâ, ka es
tohs swahrkus wiina taisnibas, ko winsch man
eeschkinkojis, daudskahrt apgahnu. Apzerre Zahn.
parahd. 3, 4.: Tew arridsan mas wahrdu eeksch
Sardus, kas sawas drehbes ne irr apgahnijuschi,
un tee staigahs baltâs drehbês ar mannim, jo tee
to irr wehrti. Gr.

Tizzigas luhgschanas spehks.

Kahda nabbaga seewina no Malaijeeschu paganu
tautas leelâ Borneas fallâ, kas bij kristita, un
jau pee mirschanas, bes mitteschanas Deewu luh-
dsahs par sawas tautas behrnu atgreeschanu pee kri-
stigas tizzibas. Masu brihdi cemiggusi, wiina
eeksch meega schohs wahrdu ar skaidru balsi saz-
zija: „Gan, gan Kungs, tik pagaidees wehl kahdu
brihdinu, kamehr sawus beedrus buhschu sauzis!
Behz, kad bij pamohdusees, winnu praffija, ko
ar scheem wahrdeem gan effoht sihmejusi. Winna
fazzija: Sapni es redseju, ka tas Kungs man grib-
beja pee sewis nemt; tad es winnu luhdsu, lai wehl
pagaid, kamehr wehl zittus no sawas tautas bee-
dreem warretu lihdsi nemt.“ — Ne zik ilgi, tad win-
na nomirre. Tai paschâ deenâ, kad winnu glabbaja,
trihš no winnas tautas peeteizahs pee missionaru
pee sw. kristibas un wehl astoni zitti luhdse, ka win-
nus peenemmohht pee kristigas mahzibas. Zehl. gr.
5, 16.: Luhdseet zits par zittu, ka juhs tohpat
wesseli. Taisna zilweka firniga luhgschana daud
eespehj. Gr.

Gluddinaaschana.

Pee Rihgas juhrmallas Kemmerè, fur ilgaddus lungi nahk masgatees un dsert sehweka uhdeni,
par patibkamu tirgu warr dabbuht pirkt leelu nammu kam 13 istabas ar wisseem wajadfigeem
smuiffeem krehfleem, galdeem un zittahm namma-seetahm, ar leelu Eslanderu lufni un zittahm
tahdabm leetahm, kas kungeem wajaga bahdes laifa. Wehl irr leels wahgubstis, stallis preeksch 10 strgeem un 2
khehtis, — 1 silts seemas-stallis, leels mubrechts silts seemas- un arri waffaras-pagrabs. Wehl klah 8 pubra-
weetas semmes un nekâhda grunts-nauda (ihre) naw par to jamakfa. Klahakas sinnas par to warr dabbuht
Kemmerè pee Schlichta.

Rabbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 14. Webruari un Leepajâ tai 14. Webruari 1859 gaddâ.

M a k f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.		M a k f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 175 lihds	1	85	1	75	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	—	85	1	—
1/3 " (1 ") kweeschu 280 —	3	—	3	—	1/2 " (20 ") tabaka	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meeschu 175 —	1	85	1	60	1/2 " (20 ") schichtu appian	—	—	2	—
1/3 " (1 ") auju 120 —	1	35	1	20	1/2 " (20 ") schab-zuhfu gaff.	2	30	2	20
1/3 " (1 ") firnu 225 —	2	50	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	85	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu milt.	1	70	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	85	1	20
1/3 " (1 ") bishdeletu 225 —	2	60	2	50	1 mugzu linnu fehflu. 5,00 lihds	9	—	7	—
1/3 " (1 ") kweeschu mil.	3	50	3	—	1 " filku 10,50 —	10	75	9	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	2	30	—	—	10 puddu farkanas fahls	5	—	4	60
10 puddu (1 birkawu) feena	4	50	4	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	40
1/2 " (20 mahrz.) fweesta	—	4	—	3 80	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	—